

Den ultrafiolette krake

« ... og til sist ødelegger de også seg selv.» – Om kapitalkreftenes driftsnatur

Torodd Lien

Torodd Lien (f. 1948) er for tiden engasjert i et Demeter-prosjekt i USA, og vi har anmodet ham om å sende oss regelmessige «Amerikabrev». De vil bl.a. belyse aktuelle samtids-temaer ut fra perspektiver som gir seg fra en amerikansk synsvinkel på fenomenene.

De tre sfærer

I sitt nasjonaløkonomiske kurs sommeren 1922 introduserer Rudolf Steiner en fargemetafor for å tydeliggjøre en grunnleggende struktur i den spirituelle forståelse av økonomi og næringsliv. Den egentlige økonomi, næringslivets talløse prosesser og aktiviteter, som tross all ulikhet, differensiering og kompleksitet lar seg innordne under tre begreper: vareproduksjon, varesirkulasjon og vareforbruk (konsumpsjon) – denne økonomien utspiller seg innen regnbuens sfære av spektralfarger, det røde, det gule, det blå etc. Og regnbuen på sin side rammes inn av to andre sfærer som *ikke* er næringsliv: det infrarøde og det ultrafiolette.

Den infrarøde sfære, selve naturgrunnlaget for vår tilværelse, faller utenfor det egentlige økonomiske liv. Men det leverer råvarene og råmaterialene som intet næringsliv kan være foruten. Herfra hentes de utallige emner og substanser som næringslivet griper fatt i og bearbeider. Gjennom bearbeidelsen løftes råmaterialene ut av det infrarøde og inn i sfæren av spektralfarger, hvor de blir synlige som varer og produkter. De tilvirkede (foredledede) produktene ledes kontinuerlig inn i den lokale, nasjonale og globale varestrømmen hvor de så går i møte sin uavvendelige skjebne, sitt endelikt – forbruket, konsumpsjonen. Varens konsumpsjon

(død) i det økonomiske kretsløp for å skaffe plass til nye varer, kan lignedes med organismens død i naturen for å skaffe plass til nye organismer. Dette er et grunnleggende prinsipp, et kretsløp vi bør betrakte uten emosjoner eller antipati. Uten varens død og tilintetgjørelse gjennom forbruket, hvorved den går over i nye former for væren, ville all bevegelse og utvikling stoppe opp.

Regnbuens andre ytterpunkt avgrenses ved den ultrafiolette sfæren. Her samler *kapitalen* seg, kapitalmassene, hvor det menneskelige arbeidet utkrystalliseres som numerisk verdi, men hvor det også konserverer og oppbevarer sine verdier. Ved en abstraksjonsprosess får den faktiske bearbeidelse av råvarene og varestrømmene her sitt verdimesse motstykke. Denne verdien abstraheres *ut av* tingene og arbeidsprosessene og preges *inn i* metall og papir, ja, i sin ytterste konsekvens i rene tall. Når den ultrafiolette strømmen flytter tilbake inn i den sosiale sfære, i næringsliv og kulturliv, oppstår aktivitet og bevegelse. Dette er kapitalmassenes mest fundamentale egenskap, kontinuerlig å forvandle sin abstrakte væren til en makt som umiddelbart skaper økonomisk, middelbart også sosial og kulturell aktivitet. «Penger blir middelet for ånden til å gripe inn i de økonomiske prosesser.» (Steiner)

Pengeøkonomiens forløper var naturalhus-holdning og byttehandel, et besværlig, usmidig og tregt system. Byttehandelen kan aldri skape dynamikk. Først den abstraherte verdistrømmen fra den ultrafiolette sfære skaper smidighet, innovasjon og dynamisk utvikling. Den er forutsetningen for vår moderne verden.

Rudolf Steiner: «Penger blir middelet for ånden til å gripe inn i de økonomiske prosesser.»

En endret dynamikk

Dette er den elementære, klassiske forståelse. Men aktualiserer vi disse grunntankene inn i en umiddelbar samtidskontekst, blir vi oppmerksomme på at det har funnet sted en endring. At helt nye momenter i mellomtiden er med i spillet og med økende makt lever seg ut. La oss prøve å identifisere noen hovedtrekk i denne endrede dynamikken.

Så lenge det var en naturlig balanse mellom råvarebearbeidelsen, den faktiske økonomiske aktivitet og kapitalmengden som strømmet inn i, i og tilbake fra den ultrafiolette sfære, hadde også interaksjonen mellom sfærene en stort sett positiv, samfunnsgagnelig karakter. Den ultrafiolette sfære ble i det store og hele styrt og behersket av moralske prinsipper, dens utfoldelse var mer eller mindre godt integrert i samfunnets felles politiske, moralske og sosiale målsetninger. I de siste 50 årene har dette gradvis endret seg. Kapitalmassene har mer og mer selvstendig gjort seg, fått sitt eget liv, unndratt seg den moralske og samfunnsmessige båndlegging. Samtidig har kapitalmassene også funnet måter

å formere seg på, former for kontinuerlig volumekspansjon helt uavhengig av den faktiske økonomiske aktivitet og de reelle varestrømmer og tjenestestrømmer knyttet til den.

Ubalansen som dermed er oppstått og i samtiden uavbrutt tiltar, gir den ultrafiolette sfære stadig økende makt og tyngde. Den blir etter hvert gravitasjonspunktet for alt ikke bare økonomisk, men også sosialt og kulturelt liv, gradvis sentrum og bestemmende faktor i alle menneskelige sammenhenger. Åpningen av de nasjonale grensene, en bevegelse ikke uten tilknytning til tidens dypeste impulser, og den moderne kommunikasjonsteknologi har skapt en helt ny, verdensomspennende økonomisk, kulturell og sosial dynamikk. De enorme kapitalmasser har fått en uforholdmessig stor andel i denne dynamikken, ja, i dens nåværende form på mange måter vært dens store pådriver. Gjennom globaliseringen strømmer nå kapitalmassene uhindret rundt kloden og lar vår fysiske verden fremstå badet i et oversanselig, ultrafiolett lys. Og i dette lyset, skal vi snart se, fremtrer kloden forandret, kan den interpreteres på nye måter, te nye, hittil upåaktede aspekter.

Driftsimpulser og kapitalkreativ intelligens

Det som tidligere var en stort sett gagnelig tendens i det ultrafiolette, nemlig kapitalens ønske om en rimelig avkastning, har også skiftet karakter og kommet til en ny og ufordelaktig utfoldelse. Når denne tendensen nå utfolder sitt vesen nakent og brutalt, uten noen som helst indre eller ytre etisk innskrenkning, helt anonymt og upersonlig, viser den seg som asosial og ødeleggende. Dette uttrykker seg i et voldsomt krav om *stegret* avkastning. I sin tøylesløshet, hensynsløshet og ubendighet viser dette kravet i alle sine varianter de typiske kjennetegn på begjær og driftsimpulser. Og la oss ikke kaste blår i egne øyne, være naive og tro at det bare er mennesker og menneskelig grådighet som her skyver på. Det hele utfolder seg egentlig ganske uavhengig av enkeltpersoner, det er systemisk. Vi har altså å gjøre med driftsimpulser som liksom ligger innbakt som en indre kvalitet i selve den anonyme og anonymiserte kapitalen. Den eier sin egen indre drivfjær. Kapitalmassene styres ikke av men-

nesker, tvert imot er det menneskene som styres og tilskyndes til å etablere de jordiske strukturer kapitalen trenger for å nå sine mål.

Når mennesket imøtekommer dens behov, eller lar seg fange inn av dens forlokkelse, og forbinder sin tenkning, følelse og vilje med dens inherente impulser, kan kapitalens vesen gripe dypere inn det rent menneskelige, begynner det å *forme mennesket i sitt driftsmotivs bilde*. Et massefenomen i vår tid.

Dermed oppstår en ny syntese, et maktsentrum i skjæringspunktet mellom det oversanselig ultrafiolette, i sin nye, perverterte form, og det sanselige fargespektrum. Her organiseres og anspores den menneskelige intelligens på selsomt vis til ytelser av *kapitalkreativ utfoldelse* som kan ta pusten fra en, og ofte nok går langt utover begreper og bevissthet til en ikke-innviet. En kreativitet som har til formål å finne nye løsninger og fremskape hittil ikke-eksistente situasjoner til tilfredsstillende av kapitalens ultrafiolette drifter.

Kapitalmassenes utfordring – nye investeringsområder

Den kapitalkreative intelligens, i et bemerkelsesverdig misbruk av menneskets egentlige, guddommelig gitte skaperanlegg og skaperkraft, ser seg konfrontert med en stor utfordring. De enorme kapitalmassers konstante behov for stegret utbytte og avkastning kan slett ikke oppfylles av det normale og naturlige økonomiske og næringsmessige liv. Dette er ubalansens store problemstilling, krisen de ekspanderende kapitalmasser må finne kreative løsninger på. Det er i realiteten *for få* naturlige og sunne investerings- og avkastningsmuligheter i verden til å tilfredsstillende kapitalens behov. Kunne denne krisen ikke løses, ville kapitalmassene måtte flytte rundt uten å finne ankerfeste i regnbuens fargesfære – i det reelle næringsliv. Ville de ikke kunne tilfredsstillende sin drift, men tvert imot se seg prisgitt en snikende nekrose. Men i deres ultrafiolette lys fremtrer nye, tidligere ubemerkede muligheter til å ekspandere investeringsområdene. I vår umiddelbare samtid er vi vitne til hvorledes den kapitalkreative intelligens har løst denne problemstillingen ved å gripe og gestalte disse mulighetene. Ekspansjonen fokuseres på fem områder.

1) Privat og statlig gjeld

Den private gjeldssektoren har, ikke minst i USA, vært et takknemlig område for ekspansjon. I og med plastikkpengenes seierstog har også muligheten åpnet seg for en kreditteknisk ekspansjon i symbiose med renteberegninger som for relativt kort tid siden ville blitt karakterisert som *åger* og dermed ikke bare vært moralsk fullstendig forkastelig, men også utfordret kriminallovgivningen. I dag er imidlertid *åger* blitt norm og anses som helt normalt og naturlig. Denne form for gjeldsekspansjon er en spesielt effektiv og bekvem form for verdioverføring fra en meget stor til en meget liten befolkningsgruppe – det fåtallet som kontrollerer lånestrømmene og samler kapitalmassene. Den privilegerte gruppe som har internalisert de ultrafiolette driftsmotiver og dermed også oppnådd privilegiene.

Den private gjeldsekspansjonen har sitt si-destykke i de siste 50 års kontinuerlige økning av statsgjelden – en tendens som med få unntak omfatter både i- og u-land over hele kloden. På 1980-tallet, anført av den amerikanske presidenten Ronald Reagan («gjeld betyr ingen ting») skjøt denne utviklingen fart, og etter den siste finanskrisen har økningen antatt hittil uante, dramatiske dimensjoner. Flere europeiske land er allerede sunket i kne under de voldsomme gjeldsbyrdene de har opparbeidet. Også dette er et ytterst effektivt system for verditransfer fra brede befolkningslag til smale oligarkiske grupper.¹ Og her er nær sagt hele folket med på å finansiere inntektsoverføringen.

2) Hedgefond og spekulasjon

Et annet område for investering og stegret avkastning som den kapitalkreative intelligens har åpnet opp for og kontinuerlig utvider, er

¹ I USA kontrollerer 1 % av befolkningen 43 % av finansverdiene i landet, de neste 4 % kontrollerer 29 %. 5 % av innbyggerne har altså forføyningsrett til 72 % av alle Amerikas finansverdier. Det sier seg selv at det da blir lite igjen til resten av befolkningen. De siste 80 % kontrollerer beskjedne 7 %. I stedet for verdier må nok det overveldende flertall i denne gruppen ta til takke med gjeld.

de såkalte *hedgefondene*, et begrep som her brukes til å betegne en rekke ulike, dog vesensbeslektede virksomheter. Disse finansielle aktivitetene ble tidligere betegnet som spekulasjon og hadde et meget dårlig ry, ble betraktet som etisk og sosialt deklasserende – et anstendig menneske drev ikke med slikt. Også dette har endret seg, den suksessrike spekulant mangler ikke lenger sosial prestisje.

Som all spekulasjon er også et hedgefonds virksomhet i bunn og grunn et veddemål. Men til forskjell fra det vanlige, enkle og endefremme veddemål, er de ultrafiolette krefter mer avanserte og opererer fra to sider. De inngår veddemålet på den ene side, og så arbeider de også fra den andre kanten for å få faktorene som her er virksomme og bestemmer forløpet, til å virke i den rette retning, gi veddemålet det ønskede utfall. Valutaspekulasjon er kanskje den form vi gjennom aviser og nyheter kjenner best. Gevinstene her kan være eventyrlige. Som et eksempel. Da storspekulanten George Soros i 1992, på den senere så beryktede *Black Wednesday*, tvang England til å trekke seg ut av datidens europeiske valutamarbeid og devaluere pundet, tjente han over 1 milliard dollar på prosessen. Samtidig tilføyde han det engelske folk et tap på 3,4 milliarder pund. Tilsvarende metoder settes nå inn mot de svake leddene i eurokjeden, Hellas, Irland, Portugal etc. I hedgefondene er samtidig mekanismer virksomme som i høyere grad enn noe annet kan utvikle penger av penger – altså kontinuerlig ekspandere den ultrafiolette sfæres kapitalmasser.

«Gjeld betyr ingenting»: president Ronald Reagan (1981-89).
«Gevinstene kan være eventyrlige»: storspekulant George Soros.

3) Hensynsløs ressursutnyttelse

Den tredje strategien for å utvide og befeste de ultrafiolette driftskrefters aktivitetsområde er det kapitalkreative arbeidet for å gjøre tidligere ikke-omsettelige varer eller produkter omsettelige, trekke dem inn i varestrømmen. Eller der hvor det hittil var naturlige, moralske eller rettslige stengsler og begrensninger på utnyttelse og anvendelse, å overvinne og rive ned disse stengslelene slik at rovdrift og ubegrenset ressursutnyttelse kan sette inn. Et godt eksempel er vann og vannrettigheter som i økende grad er blitt omsettelig produkter med tilsvarende investeringsmuligheter.² Et annet eksempel er hvordan korrupte eliter i en rekke utviklingsland *selger åkerland* til andre, rikere land eller private investorer. Mens elitene tjener meget godt på dette, blir den hjemmelige befolkning fratatt sitt naturlige livsgrunnlag. Det solgte åker- og beitelandet skal nå ikke lenger brukes til å ernære lokalbefolkningen, men til helt nye formål. Befolkningen

som rammes, skifter dermed status fra selvstendige og selvbergende bønder til dårlig betalte landarbeidere – støtes ytterligere ned i fattigdom og ydmykelse.

Den raske nedhugningen av verdens regnskoger er et tredje eksempel. I begjæret etter omsetning og varestrøm snauhugges stadig større områder. Det er som i enhver drift også i mennesket, bevisstheten om det endelige ut-

2 Se her Vannbevegelsen i Norge og tidsskriftet *Vannposten*, som i årevis har kjempet den gode kamp for å bringe disse manipulasjonene frem i dagen og reise en bred motstand mot dem. En kamp som har vært såpass sjenerende for de ultrafiolette maktinteresser at Vannbevegelsens internettsider for tiden er gjenstand for systematiske hackerangrep.

fall av egen gjerning er fraværende. Som drankeren som drives til å sette alt over styr for å oppnå sin rus. Sluttresultatet, personlighetens fullstendige ruin og selvødeleggelse, er driften utedkommende, den vil bare tilfredsstill seg selv og sitt umiddelbare behov – på alt og alles bekostning. At den ødelagte regnskog neppe noensinne vil kunne komme tilbake, og at de økologiske følger vil bli fryktelige, er de ultrafiolette driftsimpulser like utedkommende, ligger utenfor deres beregninger og kalkulasjoner. Så lenge det er trær igjen, kan det også hugges – hvert felte tre på lasteplanet øker inntjeningen. Det er helt åpenbart at disse kreftene underdrar seg vanlig rasjonell styring. Men også de støter omsider mot grenser. Den modige og effektive motstand som her etter hvert former seg mot disse driftsimpulsene, hvor forsøket gjøres på å sette menneskelige målsetninger og naturens egenverd opp mot kapitalmassene, skal vi se nærmere på i et senere bidrag.

4) *Genmodifisering og patentert liv*

Ett av de to verste og mest frastøtende områder av kapitalkreativ utfoldelse er alt som henger sammen med genmodifisering og det kontinuerlige forsøket på å vinne herredømme over livet selv. Målsetningen er klar nok, at alt liv, planter og dyr, vårt primære næringsgrunnlag, skal manipuleres og modifiseres slik at det kan patenteres og dermed – gjennom rettslig forføyningsmakt – innlemmes direkte i den ultrafiolette sfære. De skal omdannes til produkter som vi, hver og en av oss, må betale et gebyr til patentinnehaveren for å benytte. Hvor vi hjelpeløst er utlevert og prisgitt de ultrafiolette maktimpulser og manipulasjoner. Den gigantiske verdioverføringen den kapitalkreative intelligens her drømmer om, og hvis realisering synes så nær, formelig til å ta og føle på, skal igjen gå til kontrollerende minigrupper av oligarkier som kanalisere disse enorme kapitalmassene inn i den oversanselige maktsfære.

Disse få støttes riktignok av alle dem som får seg tilskjøvet noen smuler fra de rikes bord, og derfor uten ytterligere refleksjoner tror det tjener deres personlige interesse å alliere seg med personene ved bordet. Det går fra vaktmannen

rundt plantefeltene til inspektøren som trakter etter å oppspore og straffe brudd på «patentrettighetene» ved at noen tverrbestøvede vekster dukker opp på et jorde hvis eier ikke kjøpte frø fra GMO-leverandøren; fra de flittige laboranter som faktisk *utvikler* disse organismene, til vitenskapsmannen og forskeren som får godt betalt for å utarbeide forskningsrapporter (eller kanskje heller «forskningsrapporter») som skal bevise at genmodifiserte matvarer «ikke representerer noen fare for befolkningens helse», men tvert imot kun oppviser fordeler. Ja, man kan faktisk ha inntrykk av at denne kjeden av medhjelpere strekker seg helt til spissen av de politiske pyramider. Og at båndene her er så forunderlig sterke at selv karrieremessige belastninger og tilbakeslag er en pris man er villig til å betale for å presse frem åpninger for GMO-prosjektet, presse igjennom interessene til disse impulser fra den ultrafiolette sfære. Like påfallende er de GMO-engasjerte politikernes fullstendige utilgjengelighet for vitenskapelige innsigelser og argumenter fra uhildede og uavhengige forskermiljøer. Her utspiller det seg en intens og dramatisk kamp om naturens, landbrukets og den menneskelige ernærings fremtid, og dermed om hver enkelts helse og velferd – en kamp mot utbredelsen av en verdensomspennende *biologisk undernatur* med uante konsekvenser. Men også her støter de ultrafiolette driftsimpulser på motstand. I et senere bidrag vil vi sette søkelyset på denne kampen og de modige forkjemperne for våre alles dypeste interesser.

5) *Helse- og omsorgsindustri*

Den femte og like frastøtende ytring av de ultrafiolette driftsimpulsene er der hvor sykdom og helse blir trukket inn i varestrømmen ved at omsorgsarbeid i videste forstand gjøres til investeringsobjekter, det som i USA betegnende nok kalles helse- og omsorgsindustrien (*health care industry*). Denne industrien ter i grell belysning det etiske dilemma som oppstår når et uhemmet profittkrav knyttes direkte til befolkningens helse. Som i enhver industri har også helse- og omsorgsindustriens investorer oppmerksomheten fokusert på virksomhetenes bunnlinje. Også i denne industrien krever den ultrafiolette

sfæren *vekst*, både i omsetning og avkastning. Varene som produseres, er farmasøytiske produkter, medisinske ytelser og omsorgs- og rehabiliteringstjenester. Kravet om stadig økende avkastning kan derfor skje ved rasjonalisering av driften, altså mindre tid på hver pasient, og økning av produktprisene. Men den største gevinsten ligger i en *kontinuerlig ekspansjon av selve kundegrnlaget*, dvs. av antallet syke mennesker. De åpenbare og skjulte vekselvirkninger som her finner sted mellom ulike aktører og sfærer for å oppnå denne målsetningen, hvorledes en gigantisk medisinsk og ernæringsmessig knipetangbevegelse mot hele menneskeheten her er i emning, skal likeledes beskrives nærmere i et kommende bidrag.

En foreløpig sammenfatning

La oss sammenfatte disse tankegangene til en foreløpig konklusjon. Den oversanselige sfære av ultrafiolette krefter, som i sin balanserte form er uunnværlig for et vel fungerende samfunn som ønsker å gi sine medlemmer muligheten for vekst og utvikling, gi dem rimelige livsvilkår, rettfærdige sosialordninger og et blomstrende kulturelt liv, har gjennomgått en betenkelig utvikling. Den naturlige balansen er brutt, en emansipasjon fra all moralsk styring har funnet sted. Til gjengjeld har kapitalens iboende mørke side løftet hodet, ekspandert sin aktivitet og blitt toneangivende. Det har skjedd en pervertering og gjennomsyring av hele sfæren med brutale driftsimpulser. Det utfolder seg dermed en aktivitet som delvis står i direkte motsetning til menneskenes sanne interesser, truer helse og velferd til vide befolkningsgrupper.

Er dette brakt til bevissthet, blir vi også vår oppgaven vi her står overfor: å *gjenerobre denne sfæren for menneskene*. Skritt for skritt å fravriste den dens styring med de ultrafiolette ressurser som i realiteten tilhører og bør settes inn for *hele menneskeheten*. På nytt å gjennomtrenge den med moralske krefter, tvinge den til å innordne seg under høyere, rent menneskelige målsetninger. Denne problemstillingen foresvevet det 20. århundrets sosialdemokrater, da de i sin glanstid, etter 2 verdenskrig, med drivfjærer i de dype antipatier mot den «internasjonale høyfinans»

som deres marxistiske barnelærdom hadde gitt dem, lanserte sin planøkonomiske samfunnsmodell. Gjennom den ville de legge kapitalkreftene i lenker og styre dem politisk. Men modellen var ensidig og utilstrekkelig fundert og slo feil. I stedet for et virkelig fremskritt endte det hele i en jungel av forskrifter og kontrollordninger, av rigid detaljkontroll av alle samfunnsforhold. I stedet for dynamikk og utvikling fikk vi inkompetente byråkrater som skulle leke industriledere, stagnasjon og ineffektivitet, paralysering av menneskenes innovative krefter og et oppblåst byråkrati. Men alle sine feil til tross var selve *grunntanken* utvilsomt forankret i et riktig instinkt. Den må i dag bare finne sin rette metamorfose.

Mot og bevisstgjøring – intet rom for resignasjon

I utgangspunktet bør vi se at det her foreligger en dialektikk og en speilning som i første omgang kan åpne for nye handlingsmuligheter på mikroplanet. Å skulle miste motet overfor de tilsynelatende overmektige krefter fra sfæren vi her har kalt den ultrafiolette, *er helt forfeilet*. Denne sfærens sykdom og forfall, dens tiltagende pervertering, kan også ses som en speilning av tilsvarende prosesser i oss selv. Den helbredelsesprosessen som nå forestår, som må igangsettes og gjennomføres skal vi snu denne utviklingen, starter i virkeligheten i hver enkelt av oss. Den henger sammen med en individuell bevisstgjøring av og oppgjør med de samme drifts- og begjærskrefter som også gjennomsyrer og gjennomstrømmer den ultrafiolette sfære. Det er de kreftene som sådan, i sitt urbilde, det gjelder å bevisstgjøre. De krefter som i den menneskelige bevissthetssfære sier oss at det materielle er det eneste, at ånden er et intet. Som vender følelser, tanker og vilje i ensidig forstand mot den materielle verden og binder dem til denne verdenen, ikke minst til dens undernaturlige vesensaspekt. Som vil konsentrere og låse hele vårt vesen inn i en tenkning som bare kjenner dødskrefter og innen oppstandelse. Og som derfor fratar oss troen på at det gode liv er der hvor ånden, sjelen og legemet spiller sammen i harmoni ved at hver av våre sjelekrefter, hvert av våre vesensledd har *sin* sfære hvor det vil

leve og virkeliggjøre sitt vesen. Gjennom en slik bevisstgjøring i oss selv finner vi også ansatsen til å se og gjennomskue de samme krefter i verden, og, ikke minst, stå opp mot dem.

Dermed kan vi utvikle en *felles bevissthet* om hva kapital er, og hva den bør være, om hva driftskrefter og begjærskrefter er, og hva de *ikke* bør være, om hvordan vi kan omgås og forvandle disse kreftene, hvilke ideale målsettinger den enkelte i dag kan gripe og individualisere, og hva et samfunn da kan enes om som det ideelle fremskritt. Bare en slik felles bevissthet skaper grunnlaget og kraften som kan begynne å arbeide moralitet og styring inn i den tøyelseløse og driftsbundne sfæren som i dag omgir og omklammer kloden som en enorm ultrafiolett krake – en kjempeblekksprut som med sine fangarmer og sugekopper trenger inn i alle livsforhold, idet den tar mål av seg til, ja, ut fra sin driftsnatur slett ikke kan annet enn å suge ut liv og livskraft overalt hvor den kommer til. Ω

«... en enorm ultrafiolett krake ...» Stillehavs-kjempekrake (*Enteroctopus dofleini*).

Gaver til Antroposofisk Selskap Rudolf Steiner 150 år

I forrige nummer av AiN la vi ved en giro hvor vi oppfordret til gaver i forbindelse med alle aktivitetene som selskapet gjennomfører i forbindelse med 150-årsjubileet for Rudolf Steiners fødsel 2011. Så langt har vi mottatt kr 19 300 av til sammen 25 medlemmer, noe vi er svært takknemlige for. Samtidig ber vi om forståelse for at vi utfra arbeidssituasjonen ikke har anledning til å takke hver enkelt av dere skriftlig, men herved gjør det gjennom medlemsbladet. Tusen takk!

Vi var helt avhengige av slike bidrag for å kunne gjennomføre jubileumseminar, festaften og ikke minst arrangementene på Litteraturhuset. For til tross for svært godt besøk både på Berle og Litteraturhuset i uke 9, var utgiftene langt større enn inntektene. Dette er også en bevisst politikk fra vår side: å holde deltageravgiften nede, slik at mange har anledning til å komme. Og særlig på Litteraturhuset bidro dette til et godt besøk også av studenter og unge mennesker. Utgiftene i forbindelse med annonsering, leie av lokaler, reiser og honorarer til de mange foredragsholderne på Litteraturhuset utgjorde ca kr 80 000, mens inngangspengene dekket ca halvparten av dette. At dette var mulig å gjennomføre skyldes de nevnte gavepengene fra medlemmene og en støtte på kr 20 000 fra Rudolf Steinerstiftelsen.

I forbindelse med jubileet har Antroposofisk Selskap også bidratt med kr 25 000 i støtte til bokutgivelsen *Mot strømmen – Norske antroposofere i biografiske skisser* av Terje Christensen og Oddvar Granly (red.). Vi påregner også noen utgifter i forbindelse med den internasjonale konferansen på Åland til sommeren, hvor det norske landselskapet har hatt en viktig rolle i forberedelsene. Videre vil vi trenge ekstra bidrag både til arrangementet på Rådhusplassen lørdag 17.9. og besøket av Steiner-biografen Gary Lachman i Litteraturhuset fredag 23.9. Vi tar derfor med stor glede i mot flere gaver til jubileumsarrangementene 2011. Bidrag kan settes inn på konto 1254.05.02054 (merket «Gave»). Ønsker du skattefradrag på ditt bidra (beløp mellom kr 500 og 12 000), oppgi også ditt personnummer per e-post, brev eller sms (975 63 875).

Sissel Jenseth, kasserer